

ZASADY SZACOWANIA, WYCENY I WYPŁACANIA PRZEZ SKARB PAŃSTWA ODSZKODOWAŃ ZA SZKODY WYRZĄDZANE NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO PRZEZ

- 1) bobry – w mieniu nie stanowiącym własności Skarbu Państwa z wyłączeniem mienia oddanego do gospodarczego korzystania na podstawie Kodeksu cywilnego;
- 2) niedźwiedzie – w pasiekach, w pogłowie zwierząt gospodarskich¹ oraz w uprawach rolnych;
- 3) rysie i wilki – w pogłowie zwierząt gospodarskich;
- 4) żubry – w uprawach, płodach rolnych lub w gospodarstwie leśnym.

1. Podstawy prawne dokonywania oględzin miejsca szkód i ich szacowania

- Art. 126 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.).
- Art. 6 i 917 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.).
- Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 lipca 2013 r. sygn. akt P 49/11 (Dz. U. z 2013 r., poz. 842).

2. Miejsce załatwiania spraw związanych ze szkodami Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie

1. Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 z siedzibą w Rzeszowie (dotyczy szkód powstałych na terenie powiatów: dębickiego, jarosławskiego, kolbuszowskiego, leżajskiego, lubaczowskiego, łańcuckiego, mieleckiego, niżańskiego, przeworskiego, ropczycko-sędziszowskiego, rzeszowskiego, stalowowolskiego, tarnobrzeskiego).

Kontakt: al. Józefa Piłsudskiego 38; 35-001 Rzeszów; pok. nr 73; tel. 17-785-00-44 w. 664 w dni robocze (w godz. 7³⁰ - 8⁰⁰) lub tel. kom. 783-921-900 albo e-mail: sekretariat.rzeszow@rdos.gov.pl; sekretariat II piętro, tel. 17-785-00-44 (w godz. 7³⁰ - 15³⁰).

2. Wydział Spraw Terenowych I z siedzibą w Krośnie (dotyczy szkód powstałych na terenie powiatów: bieszczadzkiego, brzozowskiego, jasielskiego, krośnieńskiego, leskiego, przemyskiego, sanockiego, strzyżowskiego).

Kontakt: ul. Bieszczadzka 1; 38-400 Krosno; e-mail: rdos.wstkrosno@interia.pl; w dni robocze pokój nr 410 i nr 411; tel. nr 13-437-28-31 (w godz. 7³⁰ - 15³⁰) lub tel. kom. 783-921-790.

3. Wymagane warunki i dokumenty

Wniosek poszkodowanego (pisemny, telefoniczny, elektroniczny, bądź w drodze bezpośredniego zgłoszenia w siedzibach RDOŚ), który powinien zawierać:

- 1) dokładny adres zamieszkania poszkodowanego wraz z numerem telefonu, jeżeli poszkodowany taki posiada,
- 2) lokalizację powstałej szkody (powiat, gmina, obręb ewidencyjny, numer ewidencyjny działki, na której powstały szkody),
- 3) rodzaj szkody,
- 4) szacunkowy rozmiar strat powstałych z tytułu szkody.

Na uzgodniony termin oględzin miejsca zdarzenia poszkodowany powinien przedłożyć do wglądu dowód osobisty (lub inny dokument tożsamości) oraz wyszczególnione poniżej, w zależności od rodzaju powstałej szkody, następujące dokumenty:

¹ Nie dotyczy psów, ponieważ gatunek ten nie jest zaliczony do zwierząt gospodarskich w rozumieniu regulacji prawnej zawartej w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 133, poz. 921 ze zm.).

1) w przypadku szkód wyrządzonych przez bobry (w mieniu nie stanowiącym własności Skarbu Państwa z wyłączeniem mienia oddanego do gospodarczego korzystania na podstawie Kodeksu cywilnego) i żubry (w uprawach, płodach rolnych lub w gospodarstwie leśnym)

- a) uwiarygodniony aktualny wyrys z mapy i wypis z rejestru ewidencji gruntów działki będącej przedmiotem oględzin,
- b) aktualne pozwolenie wodnoprawne oraz aktualna decyzja w sprawie ustanowienia rybackiego obrębu hodowlanego - w przypadku szkód wyrządzonych przez bobry w obwałowaniach hodowlanych stawów rybnych,
- c) inne aktualne dokumenty (notarialny akt własności, umowa dzierżawy, wypis z księgi wieczystej itp.), na podstawie których można będzie stwierdzić tytuł prawny do władania przez poszkodowanego przedmiotową nieruchomością oraz fakt, że jest właścicielem uszkodzonego bądź zniszczonego mienia lub gospodarstwa, o którym mowa w pkt 1

2) w przypadku szkód wyrządzonych przez niedźwiedzie, rysie i wilki wśród zwierząt gospodarskich

- a) książki hodowlane zwierząt, rachunki zakupu tych zwierząt lub inne dokumenty, na podstawie których będzie można stwierdzić wartość zagryzionego zwierzęcia oraz ustalić jego właściciela,

3) w przypadku szkód wyrządzonych przez niedźwiedzie w pasiekach, w pogłowiu zwierząt gospodarskich oraz w uprawach rolnych

- a) pisemne uzgodnienie z właściwym terenowo nadleśniczym nadleśnictwa Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe” na lokalizację pasieki na gruntach leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa, jeżeli szkoda wystąpiła w pasiece znajdującej się na takich gruntach,
- b) książki pasieczne, rachunki zakupu węzy, cukru, ramek itp. oraz inne dokumenty, na podstawie których będzie można ustalić wartość zniszczonej pasieki, pojedynczych uli, rodzin pszczelich lub uzyskanego przez nich pożytku, jak też właściwie zidentyfikować właściciela pasieki.
- c) książki hodowlane zwierząt, rachunki zakupu tych zwierząt lub inne dokumenty, na podstawie których będzie można stwierdzić wartość zagryzionego zwierzęcia oraz ustalić jego właściciela,
- d) uwiarygodniony aktualny wyrys z mapy i wypis z rejestru ewidencji gruntów działki będącej przedmiotem oględzin,
- e) inne aktualne dokumenty (notarialny akt własności, umowa dzierżawy, wypis z księgi wieczystej, itp.), na podstawie których można będzie stwierdzić tytuł prawny do władania przez poszkodowanego przedmiotową nieruchomością.

4. Opłaty skarbowe

Wnioski są zwolnione z opłaty skarbowej.

5. Zasady szacowania szkód i wypłaty za nie odszkodowań oraz terminy załatwiania tego rodzaju spraw

Poszkodowany powinien zgłaszać szkodę bez zbędnej zwłoki, a także zabezpieczyć ślady oraz inne dowody wskazujące na przyczynę lub okoliczności powstania szkody w miejscu jej wystąpienia i oczekiwać na przybycie pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Niedopuszczalne jest przenoszenie zagryzionych zwierząt, czy zniszczonych uli w inne miejsce. Nieprzestrzeganie tej zasady spowoduje zatarcie śladów i może skutkować nieuznaniem szkody, jako szkody wyrządzonej przez zwierzęta chronione.

Szacowanie szkód odbywa się niezwłocznie po ich zgłoszeniu, szczególnie w przypadku szkód wilczych polegających na zagryzieniu zwierząt hodowlanych w sezonie letnim przy wysokich temperaturach powietrza oraz niedźwiedzich w przypadku szkód w pasiekach pszczelich.

Szkody wyrządzone przez bobry i żubry nie są szacowane w okresie zimowym przy występującej pokrywie śnieżnej, a dopiero po ustąpieniu takiej pokrywy oraz w okresie znacznie odbiegającym od ostatecznego terminu zbioru poszczególnych gatunków roślin uprawianych na terenie województwa, jeżeli szkoda ta wystąpiła w roślinach uprawnych.

Ustalenie okoliczności powstania szkody, jej wielkości oraz szacowanie i wycena rozmiaru poniesionych strat jest dokonywana przez pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie – w obecności poszkodowanego lub upoważnionej przez niego osoby.

W oględzinach terenowych miejsca wystąpienia szkody mogą ponadto współuczestniczyć:

- 1) przedstawiciel właściwego terenowo nadleśnictwa,
- 2) przedstawiciel ośrodka doradztwa rolniczego,
- 3) lekarz weterynarii (w przypadku zagryzień bądź porażeń zwierząt hodowlanych lub użytkowych),
- 4) przedstawiciel właściwej organizacji rolniczej, np. Związku Hodowców Owiec i Kóz, Związku Pszczelarskiego itp.,
- 5) przedstawiciel ośrodka badawczego lub placówki naukowej oraz organizacji przyrodniczej bądź ekologicznej.

Podstawą oszacowania i wyceny szkody będzie protokół oględzin sporządzany każdorazowo, w dwóch egzemplarzach, przez pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w obecności poszkodowanego. W oparciu o wycenę zawartą w przedmiotowym protokole nastąpi przekazanie odszkodowania drogą pocztową lub przelewem na rachunek bankowy, jeżeli poszkodowany posiada taki rachunek – do miesiąca czasu od daty zawarcia ugody. W przypadku wyczerpania się środków finansowych na koncie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie, przekazanie odszkodowania nastąpi w momencie otrzymania tych środków z budżetu państwa na zabezpieczenie przedmiotowych roszczeń, nie później jednak niż terminie do trzydziestu dni od daty ich otrzymania.

6. Odwołania i zażalenia

Prowadzone postępowanie w tego typu sprawach nie ma charakteru postępowania administracyjnego, lecz cywilnoprawnego (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie jest stroną w postępowaniu cywilnoprawnym) i w związku z tym nie przysługuje odwołanie lub zażalenie w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Poszkodowani nie zgadzający się z proponowaną wielkością odszkodowania mogą dochodzić swoich roszczeń wyłącznie w postępowaniu cywilnoprawnym przed sądami powszechnymi zgodnie z art. 126 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody.

Niniejsze zasady obowiązują do dnia wejścia w życie rozporządzenia Ministra Środowiska oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz sposobu wypłaty odszkodowań za szkody wyrządzone przez bobry, niedźwiedzie, rysie, wilki i żubry, a także wzorów dokumentów dotyczących szacowania szkód i wyliczania odszkodowań oraz terminów zgłaszania i szacowania szkody.